2010 là m□t năm đ□c bi□t thành công v□i các danh hi□u UNESCO c□a Vi□t Nam". Đó là nh□n đ□nh c□a ông Ph□m Sanh Châu V□ tr□□ng V□ Văn hóa - Đ□i ngo□i UNESCO, T□ng th□ ký □y ban Qu□c gia UNESCO c□a Vi□t Nam.

Truy□n k□ r□ng: "Nh□n l□nh vua truy□n, c□u bé Gióng □ làng Phù Đ□ng đã xin đ□c Vua đúc m□t con m□t ng□a S□t, m□t cây ki□m s□t, m□t chi□c Roi s□t, m□t chi□c Nón s□t đ□ đi d□p gi□c…D□p xong gi□c Ân, thánh Gióng v□ tr□i, đ□ l□i nhân gian nhi□u huy□n tho□i". Tr□i qua bao th□ k□, huy□n tho□i thánh Gióng (m□t trong 4 v□ thánh "T□ b□t t□" c□a Vi□t Nam) đã đ□□c tái hi□n qua l□ h□i dân gian nhi□u màu s□c, và c□ đ□n ngày 9/4 âm l□ch hàng năm, h□i đ□n Gióng đã tr□ thành đi□m đ□n c□a hàng v□n du khách th□p ph□□ng trong và ngoài n□□c. Trong câu chuy□n v□i chúng tôi t□i làng Phù Đ□ng, Ti□n s□ Geoffay, m□t du khách ng□□i M□ có m□t trong l□ trình di□n h□i Gióng-di s□n văn hoá phi v□t th□ m□i đ□□c công nh□n- đã ph□i th□t lên r□ng" " *L□ h□i Gióng th□t tuy□t. Nó g□i l□i truy□n th□ng đ□u tranh c□a các b□n. M□i ng□□i tham gia l□ h□i r□t đông vui. Nó th□m đ□m h□i th□ c□a l□ch s□, c□a ký □c, và đem l□i nh□ng c□m xúc th□t khác l□".*

Còn t□i Hoàng Thành Thăng Long, n□i □n ch□a s□c m□nh c□a dân t□c Vi□t trong 13 th□ k□, ngày ngày v□n nô n□c du khách th□p ph□□ng đ□n thăm quan. Say mê ng□m con R□ng đá tr□□c c□a đi□n Kính Thiên, bác L□i Văn Tâm, 82 tu□i, m□t ng□□i dân □ th□ xã Qu□ng Ngãi, t□nh Qu□ng Ngãi cho bi□t bác th□c s□ vui và xúc đ□ng khi đ□□c ra thăm Th□ đô và t□i th□p h□□ng cho các b□c ti□n nhân □ ngôi đi□n c□ kính này. " *Tôi sung s□□ng l□m, xúc đ□ng l□m vì □ tu□i này r□i mà v□n ra đ□□c Hà n□i, t□i thăm đ□□c Hoàng Thành….*"□□□

Câu chuy□n c□a nh□ng du khách trên đây là nh□ng minh ch□ng cho th□y s□ chia s□, ni□m vui c□a ng□□i dân, c□a du khách khi l□n đ□u đ□n thăm các di s□n m□i c□a Vi□t Nam.

Nh□ng ni□m vui ch□a d□ng □ đó. G□n nh□ trong cùng m□t th□i đi□m, vi□c Cao nguyên đá

Đ□ng văn (Mèo V□c, t□nh Hà Giang) đ□□c H□i đ□ng T□ v□n M□ng l□□i Công viên Đ□a ch□t toàn c□u (GGN) chính th□c công nh□n là thành viên; và tr□□c đó n□a là s□ ki□n 82 Bia Ti□n s□ □ Văn Mi□u qu□c t□ giám đ□□c ch□□ng trình "Ký □c th□ gi□i" c□a UNESCO công nh□n di s□n t□ li□u th□ gi□i…đã làm n□c nòng nh□ng ng□□i yêu m□n di s□n, yêu m□n Hà N□i và Vi□t Nam.

Trong m□t bu□i g□p m□t báo chí g□n đây, ông Ph□m Sanh Châu V□ tr□□ng V□ Văn hóa - Đ□i ngo□i UNESCO, T□ng th□ ký □y ban Qu□c gia UNESCO c□a Vi□t Nam không d□u n□i v□ t□ hào, th□t lên r□ng " *Năm 2010 là năm đ□c bi□t thành công c□a UNESCO Vi□t Nam".*

Công s□c c□a nh□ng "ng□□i trong cu□c"

V□y đi□u gì đã làm lên nh□ng thành công □y?

Theo lý gi□i c□a nh□ng ng□□i "trong cu□c", có r□t nhi□u bài h□c đem l□i nh□ng thành công cho UNESCO Vi□t nam. Th□ nh□t đó là s□ ch□ đ□o sát sao c□a các c□p lãnh đ□o, s□ ph□i h□p ăn ý gi□a các c□ quan ban, ngành, c□a lãnh đ□o UBND thành ph□ Hà N□i. Th□ hai là vi□c ch□ đ□ng, sáng t□o, n□m b□t th□i c□.

Câu chuy□n 82 Bia Ti□n s□ Văn Mi□u là m□t ví d□. T□i Hàn qu□c, khi Vi□t Nam b□o v□ th□ h□ s□ bia Ti□n s□ Văn Mi□u thành công, đó là đ□ng l□c và c□ s□ đ□ Vi□t nam t□ tin quy□t đ□nh đ□a Bia Ti□n s□ Văn Mi□u đ□ trình UNESCO và k□t qu□ là ch□□ng trình " *Ký □c th□ gi□i*" c□a UNESCO công nh□n 82 bia Ti□n s□ t□i Văn Mi□u là di s□n t□ li□u th□ gi□i.

Câu chuy□n Cao nguyên đá Đ□ng văn cũng là m□t ví d□ khác. Theo ông Ph□m Sanh ChâuV□ tr□□ng V□ Văn hóa - Đ□i ngo□i UNESCO, T□ng th□ ký □y ban Qu□c gia UNESCO, có khá nhi□u khó khăn khi đ□ trình h□ s□ này. Theo đánh giá ban đ□u c□a các chuyên gia B□, đ□ hoàn t□t h□ s□ Cao nguyên đá Đ□ng văn, Vi□t Nam có th□ ph□i đ□i t□i …4 năm! V□i n□ l□c và quy□t tâm c□a các B□, ngành liên quan, h□ s□ Cao nguyên đá Đ□ng văn đã xây d□ng s□m h□n d□ ki□n và đ□□c n□p lên UNESCO vào tháng 9/2009 (cho dù mu□n h□n so v□i h□n đ□nh). " *V□ đ□p c□a Cao nguyên đá Đ□ng văn là không th□ ph□ nh□n. Cái khó khăn c□a chúng ta □ đây là c□ s□ v□t ch□t-h□ t□ng. B□i vì Công viên Đá (theo quan ni□m c□a UNESCO) không ph□i ch□ dành cho các nhà kh□o c□ hay đ□a ch□t đ□ nghiên c□u, mà nó ph□i là m□t mô hình g□m 5 y□u t□: y□u t□ phát tri□n du l□ch, b□o v□ văn hoá c□ng đ□ng, ph□i có s□ tham gia c□a c□ng đ□ng dân c□ và cu□i cùng là y□u t□ phát tri□n b□n v□ng*

". Ông Ph□m Sanh Châu lý gi□i.

Đ□ thuy□t ph□c các chuyên gia UNESCO, các nhà đàm phán Vi□t Nam đã "s□ d□ng" 2 l□p lu□n: Vi□t nam là n□□c đ□u tiên trong ASEAN có công viên đ□a ch□t, và do đó n□u thi□u v□ng s□ có m□t c□a khu v□c ASEAN, tính toàn c□u di s□n c□a UNESCO s□ không đ□t đ□□c nh□ mong mu□n. Đi□m th□ 2, Hà Giang là m□t t□nh r□t xa và hi□m tr□. T□ th□ đô đi cao nguyên đá Đ□ng văn, các huy□n vùng sâu, vùng xa c□a Hà Giang m□t g□n 12 ti□ng. Th□i gian □y t□□ng đ□□ng v□i kho□ng th□i gian bay t□ Hà N□i đi Paris. Do đó, đ□□c công nh□n, giá tr□ th□□ng hi□u □y s□ giúp Vi□t nam thu hút du khách v□□t qua " *ch□ng đ□□ng bay t□ Hà n□i đ□n Paris*" đ□ đ□n v□i Hà giang. Vì th□, danh hi□u này s□ r□t quan tr□ng giúp Vi□t nam phát tri□n kinh t□ xã h□i. V□i hai đi□m m□nh nh□ v□y, v□i quy□t tâm c□a chính quy□n đ□a ph□□ng, c□a các nhà khoa h□c thì UNESCO đã quy□t đ□nh thông qua h□ s□ này c□a Vi□t Nam.

Nh□ng v□n đ□ c□n rút ra

Trong b□i c□nh toàn c□u hóa, khi v□n đ□ b□o t□n và phát tri□n di s□n di tích đang g□p nh□ng thu□n l□i nh□ng cũng đ□ng tr□□c nh□ng thách th□c, r□i may không nh□, thì vi□c m□i ng□□i, m□i nhóm xã h□i, m□i c□ng đ□ng, c□ dân t□c... d□n s□c cho vi□c b□o t□n di s□n văn hóa ph□i đ□□c xem nh□ m□t v□n đ□ t□t y□u.

Trong câu chuy□n v□i báo gi□i Vi□t Nam tr□□c th□m năm m□i, đ□i di□n Văn phòng UNESCO th□ gi□i đã nh□n m□nh " *tôn vinh di s□n m□i ch□ là m□t m□t c□a v□n đ□. Đi□u quan tr□ng n□a là ph□i b□o t□n, phát huy nh□ng giá tr□ c□a di s□n □y theo th□i gian. Và làm đ□□c đi□u này, c□n t□i trách nhi□m c□a m□i ng□□i trong chúng ta."*

Lu□n đi□m này hoàn toàn có c□ s□. □ Vi□t Nam có nhi□u bài h□c v□ b□o t□n và phát tri□n di s□n mà ph□ c□ H□i An là m□t ví d□. T□ m□t th□ xã h□o lánh, H□i An đ□□c công nh□n là di s□n th□ gi□i năm 1999, nay tr□ thành đi□m đ□n h□p d□n đ□i v□i du khách trong và ngoài n□□c. Đ□ đ□t đ□□c thành công nh□ th□, ngoài n□ l□c c□a chính quy□n đ□a ph□□ng và ho□t đ□ng c□a các nhà chuyên môn v□ b□o t□n di s□n, vai trò c□a ng□□i dân s□ t□i là h□t s□c quan tr□ng. Trong s□ phát tri□n kinh t□ - xã h□i, tr□□c s□c ép c□a hi□n đ□i hóa n□u bi□t cách đánh th□c hay "làm m□i" giá tr□ truy□n th□ng và l□y c□ng đ□ng c□ dân làm trung tâm, đ□ h□ tr□ c□ tiếp tham gia công cu□c b□o t□n thì có th□ làm t□t công tác b□o t□n văn hóa truy□n th□ng tr□□c nh□ng thách th□c c□a hi□n đ□i hóa.

Di s□n, di tích UNESCO s□ v□n đ□□c b□o v□ và phát huy giá tr□ mà chúng đang có đ□ đóng góp vào s□ phát tri□n kinh t□ xã h□i c□a đ□a ph□□ng nói riêng hay Vi□t Nam nói chung. Thành công đã có, nh□ng năm m□i 2011 cũng đang đ□t ra nhi□u thách th□c.

Li□u Vi□t nam s□ có thêm nh□ng di s□n m□i đ□□c UNESCO công nh□n trong t□□ng lai? Li□u Thành Nhà H□, nghi l□ cúng T□ các Vua Hùng… s□ ti□p t□c đ□□c tôn vinh? Đó là thách th□c l□n và cũng là trách nhi□m đ□t ra trong năm 2011 đ□i v□i nh□ng ng□□i làm công tác văn hoá □ Vi□t nam./.

H□ Đi□p